

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ നവമസ്കന്ധേ ചതുർവിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ചതുർവിംശോധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

തസ്യാം വിദർഭോജനയത് പുത്രൗ നാമ്നാ കുശക്രമൗ |
ത്യതീയം രോമപാദം ച വിദർഭകുലനന്ദനം ॥ 1 ॥

രോമപാദസുതോ ബഭ്രൂർബഭ്രോഃ കൃതിരജായത |
ഉശികസ്തത്സുതസ്തസ്ഥാച്ഛദിശൈത്യദ്യാദയോ നൃപ ॥ 2 ॥

ക്രമസ്യ കുന്തിഃ പുത്രോഭൂദ്
ധൃഷ്ടിസ്തസ്യാഥ നിർവൃതിഃ |
തതോ ദശാർഹോ നാമ്നാഭൂത്
തസ്യ വ്യോമഃ സുതസ്തതഃ ॥ 3 ॥

ജീമുതോ വികൃതിസ്തസ്യ യസ്യ ഭീമരഥഃ സുതഃ |
തതോ നവരഥഃ പുത്രോ ജാതോ ദശരഥസ്തതഃ ॥ 4 ॥

കരംഭിഃ ശകുനേഃ പുത്രോ ദേവരാതസ്തദാത്മജഃ |
ദേവക്ഷത്രസ്തതസ്തസ്യ മധുഃ കുരുവശാദനഃ ॥ 5 ॥

പുരുഹോത്രസ്ത്വനോഃ പുത്രസ്തസ്യായുഃ സാത്വതസ്തതഃ |
ഭജമാനോ ഭജിർദിവ്യോ വൃഷ്ണിർദേവാവൃധോന്ധകഃ ॥ 6 ॥

സാത്യതസ്യ സുതാഃ സപ്ത മഹാഭോജശ്ച മാരിഷ |
ഭജമാനസ്യ നിജ്ഞാപിഃ കിങ്കിണോ ധൃഷ്ടിരേവ ച || 7 ||

ഏകസ്യാമാത്മജാഃ പത്ന്യാമന്യസ്യാം ച ത്രയഃ സുതാഃ |
ശതാജിച്ച സഹസ്രാജിദയുതാജിദിതി പ്രഭോ || 8 ||

ബഭ്രുർദേവാവ്യധസുതസ്തയോഃ ശ്ലോകൗ പഠന്ത്യമു |
യഥൈവ ശൃണുമോ ദൂരാത് സമ്പശ്യാമസ്തമാന്തികാത് || 9 ||

ബഭ്രുഃ ശ്രേഷ്ഠോ മനുഷ്യാണാം ദേവൈർദേവാവ്യധഃ സമഃ |
പുരുഷാഃ പഞ്ചഷഷ്ടിശ്ച ഷട് സഹസ്രാണി ചാഷ്ട ച || 10 ||

യേമൃതത്വമനുപ്രാപ്താ
ബഭ്രുർദേവാവ്യധാദപി |
മഹാഭോജോപി ധർമാത്മാ
ഭോജാ ആസംസ്തദൻവയേ || 11 ||

വൃഷ്ണേഃ സുമിത്രഃ പുത്രോഭൂദ് യുധാജിച്ച പരന്തപ |
ശിനിസ്തസ്യാനമിത്രശ്ച നിമ്നോഭൂദനമിത്രതഃ || 12 ||

സത്രാജിതഃ പ്രസേനശ്ച നിമ്നസ്യാപ്യാസതഃ സുതൗ |
അനമിത്രസുതോ യോന്യഃ ശിനിസ്തസ്യാഥ സത്യകഃ || 13 ||

യുധുധാനഃ സാത്യകിർവൈ ജയസ്തസ്യ കുണിസ്തതഃ |
യുഗന്ധരോനമിത്രസ്യ വൃഷ്ണിഃ പുത്രോപരസ്തതഃ || 14 ||

ശ്വഹൽകശ്ചിത്രമശ്ച ഗാന്ധിൻയാം ച ശ്വഹൽകതഃ |
അക്രൂരപ്രമുഖാ ആസൻ പുത്രാ ദ്വാദശ വിശ്രുതാഃ || 15 ||

ആസംഗഃ സാരമേയശ്ച മൃദുരോ മൃദുവിദ് ഗിരിഃ |
ധർമവൃദ്ധഃ സുകർമാ ച ക്ഷേത്രോപേക്ഷോരിമർദനഃ || 16 ||

ശത്രുഘ്നോ ഗന്ധമാദശ്ച പ്രതിബാഹുശ്ച ദ്വാദശ |
തേഷാം സ്വസാ സുചീരാഖ്യാ ദ്വാവക്രൂരസുതാവപി || 17 ||

ദേവവാനുപദേവശ്ച തഥാ ചിത്രരമാത്മജാഃ |
പൃഥുർവിദൂരമാദ്യാശ്ച ബഹവോ വൃഷ്ണിനന്ദനാഃ || 18 ||

കുക്കുരോ ഭജമാനശ്ച ശുചിഃ കംബലബർഹിഷഃ |
കുക്കുരസ്യ സുതോ വഹ്നിർവിലോമാ തനയസ്തതഃ || 19 ||

കപോതരോമാ തസ്യാനുഃ സഖാ യസ്യ ച തുംബുരുഃ |
അന്ധകോ ദുന്ദുഭിസ്തസ്മാദരിദ്യോതഃ പുനർവസുഃ || 20 ||

തസ്യാഹുകശ്ചാഹുകീ ച കന്ധാ ചൈവാഹുകാത്മജൗ |
ദേവകശ്ചോഗ്രസേനശ്ച ചത്വാരോ ദേവകാത്മജാഃ || 21 ||

ദേവവാനുപദേവശ്ച സുദേവോ ദേവവർധനഃ |
തേഷാം സ്വസാരഃ സപ്താസൻ ധൃതദേവാദയോ നൃപ || 22 ||

ശാന്തിദേവോപദേവാ ച ശ്രീദേവാ ദേവരക്ഷിതാ |
സഹദേവാ ദേവകീ ച വസുദേവ ഉവാഹ താഃ || 23 ||

കംസഃ സുനാമാ ന്യഗ്രോധഃ കങ്കഃ ശങ്കുഃ സുഹൃസ്തഥാ |
രാഷ്ട്രപാലോഽഥ സൃഷ്ടിശ്ച തുഷ്ടിമാനൗഗ്രസേനയഃ || 24 ||

കംസാ കംസവതീ കങ്കാ ശൂരഭൂ രാഷ്ട്രപാലികാ |
ഉഗ്രസേനദുഹിതരോ വസുദേവാനുജസ്ത്രിയഃ || 25 ||

ശൂരോ വിദൂരമാദാസീദ്
ഭജമാനഃ സുതസ്തതഃ |
ശിനിസ്തസ്മാത് സ്വയംഭോജോ
ഹൃദീകസ്തത്സുതോ മതഃ || 26 ||

ദേവബാഹുഃ ശതധനുഃ കൃതവർമേതി തത്സുതാഃ |
ദേവമീഡസ്യ ശൂരസ്യ മാരിഷാ നാമ പത്വഭൂത് || 27 ||

തസ്യാം സ ജനയാമാസ ദശ പുത്രാനകൽമഷാൻ |
വസുദേവം ദേവഭാഗം ദേവശ്രവസമാനകം || 28 ||

സൃഞ്ജയം ശ്യാമകം കങ്കം ശമീകം വത്സകം വൃകം |
ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുരാനകാ യസ്യ ജൻമനി || 29 ||

വസുദേവം ഹരേഃ സ്ഥാനം വദന്ത്യാനകദുന്ദുഭിം |
പൃഥാ ച ശ്രുതദേവാ ച ശ്രുതകീർതിഃ ശ്രുതശ്രവാഃ || 30 ||

രാജാധിദേവീ ചൈതേഷാം ഭഗിൻയഃ പഞ്ച കന്യകാഃ |
കുന്തേഃ സഖ്യഃ പിതാ ശൂരോ ഹൃപുത്രസ്യ പൃഥാമദാത് || 31 ||

സാർവ്വപ ദുർവാസസോ വിദ്വാം ദേവഹുതീം പ്രതോഷിതാത് |
തസ്യാ വീര്യപരീക്ഷാർഥമാജുഹാവ രവിം ശുചിം || 32 ||

തദൈവോപാഗതം ദേവം വീക്ഷ്യ വിസ്മിതമാനസാ |
പ്രത്യയാർഥം പ്രയുക്താ മേ യാഹി ദേവ ക്ഷമസ്വ മേ || 33 ||

അമോഘം ദർശനം ദേവി ആധിത്സേ ത്വയി ചാത്മജം |
യോനിർയഥാ ന ദുഷ്യേത കർതാഹം തേ സുമധ്യമേ || 34 ||

ഇതി തസ്യാം സ ആധായ ഗർഭം സൂര്യോ ദിവം ഗതഃ |
സദ്യഃ കുമാരഃ സഞ്ജജേത ദ്വിതീയ ഇവ ഭാസ്കരഃ || 35 ||

തം സാത്യജന്നദീതോയേ കൃച്ഛാൽലോകസ്യ ബിഭൃതീ |
പ്രപിതാമഹസ്താമുവാഹ പാണ്ഡുർവൈ സത്യവിക്രമഃ || 36 ||

ശ്രുതദേവാം തു കാരുഷോ വൃദ്ധശർമാ സമഗ്രഹീത് |
യസ്യാമഭൂദ് ദന്തവക്ത്ര ഋഷിശപ്തോ ദിതേഃ സുതഃ || 37 ||

കൈകേയോ ധൃഷ്ടകേതുശ്ച

ശ്രുതകീർത്തിമവിനത |

സന്തർദ്ദനാദയസ്തസ്യാം

പഞ്ചാസൻ കൈകയാഃ സുതാഃ || 38 ||

രാജാധിദേവ്യാമാവന്ത്യൗ ജയസേനോജനിഷ്ട ഹ |

ദമഘോഷശ്ചേദിരാജഃ ശ്രുതശ്രവസമഗ്രഹീത് || 39 ||

ശിശുപാലഃ സുതസ്തസ്യാഃ കമിതസ്തസ്യ സംഭവഃ |

ദേവഭാഗസ്യ കംസായാം ചിത്രകേതുബൃഹദ്ബലൗ || 40 ||

കംസവത്യാം ദേവശ്രവസഃ സുവീര ഇഷ്ടമാംസ്തമാ |

കങ്കായാമാനകാജ്ജാതഃ സത്യജിത് പുരുജിത് തമാ || 41 ||

സൃഞ്ജയോ രാഷ്ട്രപാൽയാം ച വൃഷഭൂർമർഷണാദികാൻ |

ഹരികേശഹിരൺയാക്ഷൗ ശൂരഭൂമ്യാം ച ശ്യാമകഃ || 42 ||

മിശ്രകേശ്യാമപ്സരസി വൃകാദീൻ വത്സകസ്തമാ |

തക്ഷപുഷ്കരശാലാദീൻ ദുർവാർക്ഷ്യാം വൃക ആദയേ || 43 ||

സുമിത്രാർജുനപാലാദീംഹരമീകാത്തു സുദാമിനീ |

കങ്കശ്ച കർണികായാം വൈ ഋതധാമജയാവപി || 44 ||

പൗരവീ രോഹിണീ ഭദ്രാ മദിരാ രോചനാ ഇലാ |

ദേവകീപ്രമുഖാ ആസൻ പത്ത്യ ആനകദുന്ദുഭേഃ || 45 ||

ബലം ഗദം സാരണം ച ദുർമദം വിപുലം ധ്രുവം |

വസുദേവസ്തു രോഹിൺയാം കൃതാദീനൂദപാദയത് || 46 ||

സുഭദ്രാ ഭദ്രവാഹശ്ച ദുർമദോ ഭദ്ര ഏവ ച |

പൗരവ്യാസ്തനയാ ഹ്യേതേ ഭൂതാദ്യാ ദ്വാദശാഭവൻ || 47 ||

നന്ദോപനന്ദകൃതകശൂരാദ്യാ മദിരാത്മജാഃ |
കൗസൽയാ കേശിനം ത്വേകമസൂത കുലനന്ദനം || 48 ||

രോചനായാമതോ ജാതാ ഹസ്തഹേമാംഗദാദയഃ |
ഇലായാമുരുവൽകാദീൻ യദുമുഖ്യാനജീജനത് || 49 ||

വിപൃഷ്ടോ ധൃതദേവായാമേക ആനകദുന്ദുഭേഃ |
ശാന്തിദേവാത്മജാ രാജംഹ്രമപ്രതിശ്രുതാദയഃ || 50 ||

രാജാനഃ കൽപവർഷാദ്യാ
ഉപദേവാസൂതാ ദശ |
വസുഹംസസുവംശാദ്യാഃ
ശ്രീദേവായാസ്തു ഷട് സൂതാഃ || 51 ||

ദേവരക്ഷിതയാ ലബ്ധാ നവ ചാത്ര ഗദാദയഃ |
വസുദേവഃ സൂതാനഷ്ടാവാദധേ സഹദേവയാ || 52 ||

പുരുവിശ്രുതമുഖ്യാംസ്തു സാക്ഷാദ് ധർമോ വസൂനിവ |
വസുദേവസ്തു ദേവക്യാമഷ്ട പുത്രാനജീജനത് || 53 ||

കീർത്തിമന്തം സുഷേണം ച ഭദ്രസേനമുദാരധീഃ |
ഋജും സമ്മർദനം ഭദ്രം സങ്കർഷണമഹീശ്വരം || 54 ||

അഷ്ടമസ്തു തയോരാസീത് സ്വയമേവ ഹരിഃ കില |
സുഭദ്രാ ച മഹാഭാഗാ തവ രാജൻ പിതാമഹീ || 55 ||

യദാ യദേഹ ധർമസ്യ ക്ഷയോ വൃദ്ധിശ്ച പാപ്മനഃ |
തദാ തു ഭഗവാനീശ ആത്മാനം സൃജതേ ഹരിഃ || 56 ||

ന ഹ്യസ്യ ജൻമനോ ഹേതുഃ കർമണോ വാ മഹീപതേ |
ആത്മമായാം വിനേശസ്യ പരസ്യ ഭ്രഷ്ടുരാത്മനഃ || 57 ||

യൻമായാചേഷ്ടിതം പുംസഃ സ്ഥിത്യുത്പത്തുപ്യായാഹി |
അനുഗ്രഹസ്തന്നിവൃത്തേതരാത്മലാഭായ ചേഷ്യതേ || 58 ||

അക്ഷൗഹിണീനാം പതിഭിരസുരൈർനൃപലാഛരൈഃ |
ഭുവ ആക്രമ്യമാണായാ അഭാരായ കൃതോദ്യമഃ || 59 ||

കർമാൺയപരിമേയാണി മനസാപി സുരേശ്വരൈഃ |
സഹസങ്കർഷണശ്ചക്രേ ഭഗവാൻ മധുസൂദനഃ || 60 ||

കലൗ ജനിഷ്യമാണാനാം
ദുഃഖശോകതമോനൂദം |
അനുഗ്രഹായ ഭക്താനാം
സുപുൺയം വൃതനോദ്യശഃ || 61 ||

യസ്മിൻ സത്കർണപീയൂഷേ യശസ്തീർഥവരേ സകൃത് |
ശ്രോത്രാഞ്ജലിരുപസ്പൃശ്യ ധുനുതേ കർമവാസനാം || 62 ||

ഭോജവൃഷ്ണുന്ധകമധുശൂരസേനദശാർഹകൈഃ |
ശ്ലാഘനീയേഹിതഃ ശശ്വത് കുരുസൃഞ്ജയപാണ്ഡുഭിഃ || 63 ||

സ്നിഗ്ധസ്ഥിതേക്ഷിതോദാദൈർവാക്യൈർവിക്രമലീലയാ |
നൃലോകം രമയാമാസ മുർത്യാ സർവാംഗരമ്യയാ || 64 ||

യന്യാനനം മകരകുണ്ഡലചാരുകർണ -
ഭ്രാജത്കപോലസുഭഗം സവിലാസഹാസം |
നിത്യോത്സവം ന തത്പുർദ്ദൃശിഭിഃ പിബന്ത്യോ
നാർയോ നരാശ്ച മുദിതാഃ കുപിതാ നിമേഷാ || 65 ||

ജാതോ ഗതഃ പിതൃഗൃഹാദ് വ്രജമേധിതാർഥോ
ഹത്യാ രിപുൻ സുതശതാനി കൃതോരുദാരഃ |

ഉത്പാദ്യ തേഷു പുരുഷഃ ക്രതുഭിഃ സമീജേ
 ആത്മാനമാത്മനിഗമം പ്രഥയഞ്ജനേഷു || 66 ||

പൃഥ്വ്യാഃ സ വൈ ഗുരുഭരം ക്ഷപയൻ കുരുണാ -
 മന്തഃസമുത്ഥകലിനാ യുധി ഭൂപചമുഃ |
 ദൃഷ്ട്വാ വിധൂയ വിജയേ ജയമുദിഘോഷ്യ
 പ്രോച്യോദ്ധവായ ച പരം സമഗാത് സ്വധാമ || 67 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ
 വൈയാസികൃമഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
 പാദമഹംസ്യാം സംഹിതായാം നവമസ്കന്ധേ
 ശ്രീസുര്യസോമവംശാനുകീർത്തനേ
 യദുവംശാനുകീർത്തനം നാമ ചതുർവിംശോധ്യായഃ ||